

**«Παντού Πείνα»: Μια περιήγηση σε κλινικές της Γάζας
αποκαλύπτει την κλίμακα της φρίκης**

[YardenMichaeli](#) και [NirHasson](#)

HAARETZ – 21 Αυγούστου 2025

Προλογικό σημείωμα
Από το «Ποτέ Ξανά» στο «Πότε Ξανά;»
Κλεάνθης Γρίβας 26/08/2025

Γάζα (2025)

Ναζιστικά Στρατόπεδα (1943)

Από το «Ποτέ Ξανά» στο «Πότε Ξανά;»

Κλεάνθης Γρίβας
26 Αυγούστου 2025

Η ναζιστική Γερμανία εξόντωσε με ανατριχιαστικά βιομηχανοποιημένο τρόπο εκατομμύρια Σλάβους, Ρομά, Σιντ και κάθε άλλη εθνοτική ομάδα που κατά την ρατσιστική παράνοια της άριας φυλής ήταν «ανάξια να ζει». Ανάμεσα στα θύματά της, κεντρική θέση κατέχουν **6 από τα 12 εκατομμύρια των Εβραίων της Ευρώπης, που η εξόντωση τους πέρασε στην ιστορία ως Ολοκαύτωμα.**

Ένοχη γι' αυτή την πρωτοφανή ανθρωποθυσία στην ιστορία (από την άποψη έκτασης, της τεχνοκρατικής οργάνωσης και της αγριότητάς της) ήταν η **ναζιστική Γερμανία**. Αλλά, οι νικητές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, εξυπηρετώντας εμφανώς ανήθικες δικές τους σκοπιμότητες, **αποφάσισαν και επέβαλαν τη δίκαιη αποζημίωση των Εβραίων** για τις αγριότητες στις οποίες υποβλήθηκαν, **όχι στην μεταπολεμική Γερμανία** (την άμεση συνέχεια του καθεστώτος που οργάνωσε το Ολοκαύτωμα), **προωθώντας τη δημιουργία ενός Εβραϊκού Κράτους όχι στο έδαφος της Γερμανίας, αλλά στο έδαφος της** (υπό Βρετανική Εντολή μέχρι το 1948) **Παλαιστίνης**, στερώντας στον Παλαιστινιακό λαό το δικαίωμα να αποκτήσει κρατική υπόσταση.

Μ' αλλά λόγια, η απολύτως δίκαιη αποζημίωση του εβραϊκού λαού για το Ολοκαύτωμά του από τη Ναζιστική Γερμανία «λύθηκε» από τους νικητές **όχι σε βάρος της Γερμανίας αλλά με την επιβολή ενός άλλου Ολοκαυτώματος σε βάρος του Παλαιστινιακού λαού** που δεν ευθύνονταν για την τραγική μοίρα των Εβραίων της Ευρώπης.

Και έτσι, οι ευρωπαϊκές δυνάμεις **νόμισαν ότι «έλυσαν» το πρόβλημα των 6 εκατομμυρίων Εβραίων της Ευρώπης που διασώθηκαν από το Ολοκαύτωμα** (που δεν τους ήθελε καμιά τους), αφενός «ξεπλένοντας» τις ενοχές τους για τη

διαχρονική χρησιμοποίηση των Εβραίων ως αποδιοπομπαίων τράγων σε όλη την έκταση της Ευρώπης, δυτικής και ανατολικής, **και αφετέρου**, δημιουργώντας ένα τεχνητό **εβραϊκό κράτος-φρούριο στην Παλαιστίνη**, διασφαλίζοντας έτσι στο διηνεκές την εκμετάλλευση των πετρελαίων της Μέσης Ανατολής από τις πόρνες «7 Αδελφές» και των δυνάμεων που τις προστάτευαν – με αιχμή του δόρατος την πάλαι ποτέ κραταιά και νυν ξεδοντιασμένη «Μεγάλη» Βρετανία.

Έτσι, η ανθρωπότητα εμπλέχτηκε ανάμεσα στη Σκύλα του **Σιωνισμού** και τη Χάρυβδη του **αντισημιτισμού**, παρακάμπτοντας ο γεγονός ότι:

Ο **Σιωνισμός** είναι μια πολιτική ιδεολογία που με τις διάφορες παραλλαγές της (όπως συμβαίνει με όλες τις ιδεολογίες) μπορεί καλύπτει ένα πολιτικό ή θρησκευτικό κίνημα, κόμμα, οργάνωση, ομάδα, γκρουπούσκουλο. Συνεπώς, η αποδοχή του ή όχι συνιστά *επιλογή*: μπορεί κανείς να επιλέξει να είναι σιωνιστής ή αντι-σιωνιστής κατά βούληση.

Ενώ, ο **αντισημιτισμός** είναι μια διαστροφική γενοκτονική ιδεολογία φυλετικού μίσους (όπως και όλες οι αντίστοιχες της), που δαιμονοποιεί και εξοντώνει ανθρώπους **όχι γι' αυτό που κάνουν αλλά γι' αυτό που είναι** **εκ καταγωγής**, πράγμα που δεν επιλέγεται από τα δυνάμει θύματά του.

Χτες **εν εξουσία** **Χιτλερικοί** μάς δίδαξαν πώς εξοντώνονται ουσιαστικά ατιμώρητα οι Εβραίοι (οι Σλάβοι, οι Ρομά και πλήθος άλλες «κατώτερες» εθνότητες ή φυλές). **Σήμερα**, **οι εν εξουσία Εβραίοι** (του Νετανιάχου και των ομόσταυλών του) με τη σειρά τους, μας έμαθαν πως αφανίζονται, επίσης ατιμώρητα, οι Παλαιστίνιοι.

Αύριο, ίσως οι -σήμερα κατακερματισμένοι- Άραβες μας διδάξουν πώς αφανίζονται οι Ισραηλινοί. Και **μεθαύριο**, κάποιοι άλλοι εξουσιοφρενείς ίσως μας δώσουν το μέγιστο μάθημα του ολοκληρωτικού αφανισμού όλων μας. Έτσι από το κατηγορηματικό **«Ποτέ Πιά»** περάσαμε στην αγωνιώδη ερώτηση **«Πότε Ξανά;»**.

«Παντού Πείνα»: Μια περιήγηση σε κλινικές της Γάζας αποκαλύπτει την κλίμακα της φρίκης

Τις τελευταίες εβδομάδες μιλήσαμε μέσω βίντεο με γιατρούς σε όλη τη Λωρίδα της Γάζας. Μέσω εικονικών περιηγήσεων σε ιατρικές εγκαταστάσεις, προσπαθήσαμε να καταγράψουμε την κατάσταση χιλιάδων παιδιών που υποφέρουν από σοβαρό οξύ υποσιτισμό. Αυτό που είδαμε ήταν καταστροφικών διαστάσεων.

[YardenMichaeli](#) και [NirHasson](#)

HAARETZ – 21 Αυγούστου 2025

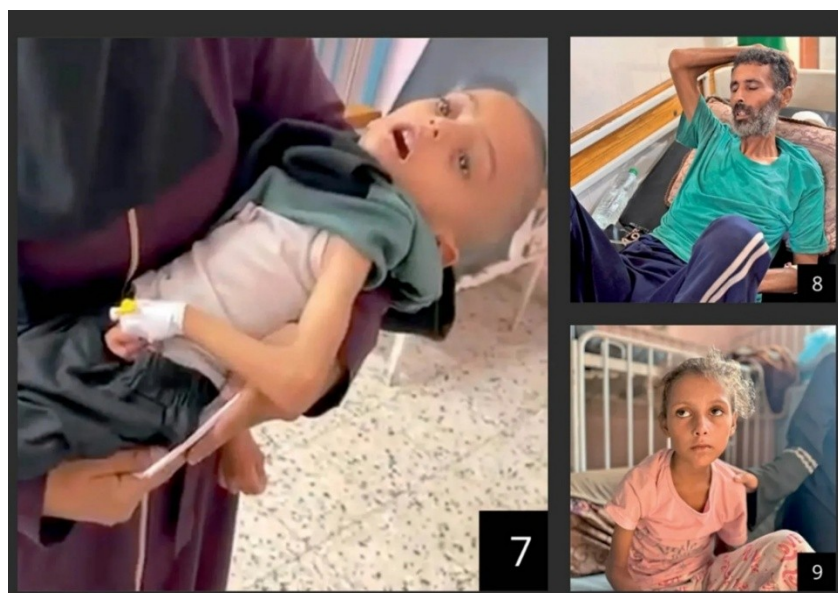
- 1. Ένα αγόρι** στο Νοσοκομείο του Συλλόγου Φίλων Ασθενών, φωτογραφήθηκε από έναν εθελοντή της UNICEF.
- 2. Ο ShamQadeeh, 2 ετών, ζυγίζει 4,4 κιλά.** Πάσχει από μια μεταβολική ασθένεια που απαιτεί ειδική διατροφή, η οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμη στη Λωρίδα. Φωτογραφήθηκε πριν από μια εβδομάδα στο Νοσοκομείο Nasser στο KhanYunis.
- 3. Ένα κορίτσι** στο Νοσοκομείο του Συλλόγου Φίλων Ασθενών, φωτογραφήθηκε στα τέλη Ιουλίου από έναν εκπρόσωπο της UNICEF.

4. Η Maryam, 9 ετών στο Νοσοκομείο Rantisi. Φωτογραφήθηκε πριν από μια εβδομάδα από μέλος του προσωπικού του ΟΗΕ.

5. Η Baraa, 3 μηνών, στο Νοσοκομείο του Συλλόγου Φίλων Ασθενών. Φωτογραφήθηκε από εκπρόσωπο της UNICEF.

6. Ένα κοριτσάκι στο Νοσοκομείο Nasser. Φωτογραφήθηκε στα τέλη Μαΐου από τον Δρ. Graeme Groom, έναν εθελοντή γιατρό από το Ηνωμένο Βασίλειο.

7. Ένα αγόρι στο Νοσοκομείο Νάσερ. Φωτογραφήθηκε στα τέλη Μαΐου από τον Δρ. Γκρουμ. **8. Ο Ράαντ, 55 ετών, ζυγίζει 50 κιλά, στο Νοσοκομείο Νάσερ.** Φωτογραφήθηκε πριν από μια εβδομάδα από μέλος του προσωπικού του ΟΗΕ. Έπασχε από πνευμονία.

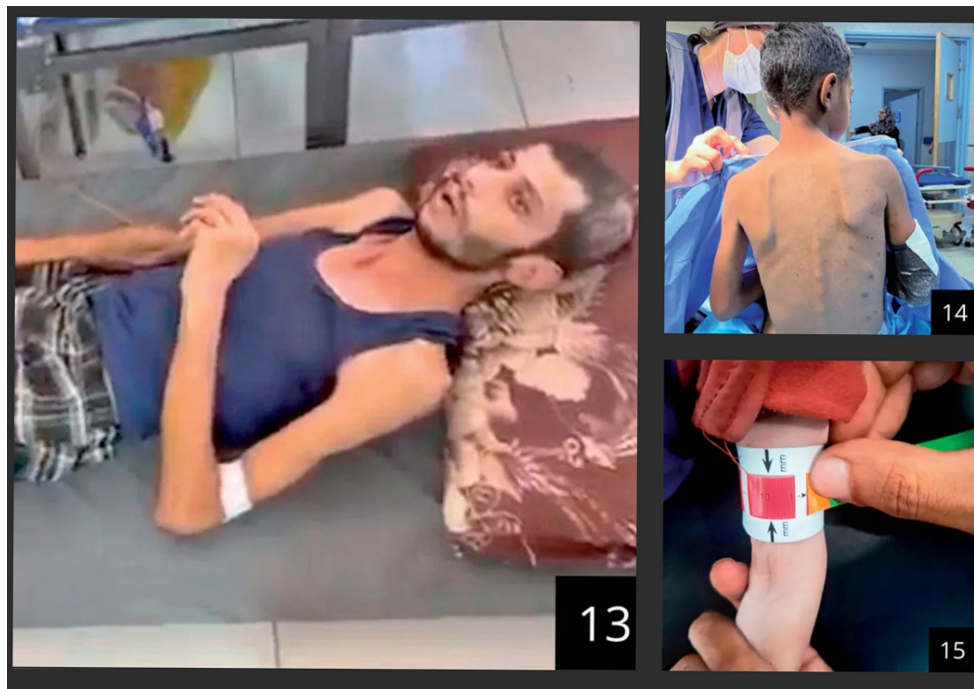
9. Η Μπαγιάν Σακέρ, 10 ετών (ζυγίζει 17 κιλά- πριν από τον πόλεμο, ζύγιζε 25 κιλά), στο Νοσοκομείο Νάσερ. Φωτογραφήθηκε πριν από μια εβδομάδα. Δεν είναι γνωστό αν είχε προϋπάρχουσες ασθένειες.

10. Ένα 14μνηο κορίτσι που πάσχει από εγκεφαλική παράλυση και προβλήματα κατάποσης, στο Νοσοκομείο Nasser. Φωτογραφήθηκε στα τέλη Ιουλίου από τη Saira Hussain, γιατρό από το Ηνωμένο Βασίλειο.

11. Ο Ayad, 16 ετών, πυροβολήθηκε ενώ προσπαθούσε να βρει φαγητό σε ένα κέντρο GHF και υποφέρει από υποσιτισμό. Φωτογραφήθηκε στο Νοσοκομείο Nasser από μέλος του προσωπικού του ΟΗΕ. Δεν είναι γνωστό αν έχει προϋπάρχουσες ασθένειες.

12. Ένα αγοράκι στο Νοσοκομείο Nasser. Φωτογραφήθηκε από τον Δρ. Groom, στα τέλη Μαΐου.

13. Ένας 30χρονος άνδρας στο Νοσοκομείο Νάσερ. Φωτογραφήθηκε πριν από μια εβδομάδα από μέλος του προσωπικού του ΟΗΕ.

14. Ένα 11χρονο αγόρι στο Νοσοκομείο Νάσερ. Φωτογραφήθηκε στα τέλη Ιουλίου από τον Δρ. Χουσεΐν. Δεν είναι γνωστό αν έχει προϋπάρχουσες ασθένειες.

15. Ένα αγόρι υποβάλλεται σε εξετάσεις σε ιατρικό κέντρο στη νότια Λωρίδα της Γάζας. Φωτογραφήθηκε αυτή την εβδομάδα.

16. Ο Δρ. Ahmedal-Farraμε τονSalehBarbakh, 11 μηνών και βάρους 3,5 κιλών, στο Νοσοκομείο Nasser.Φωτογραφήθηκε στα τέλη Ιουλίου. Δεν είναι γνωστό αν έχει προϋπάρχουσες ασθένειες.

17. Ένα αγόρι στο Νοσοκομείο Shifa. Φωτογραφήθηκε πριν από δύο εβδομάδες από τον Δρ. WaqasAli, έναν εθελοντή γιατρό από τις ΗΠΑ.

18. Ένα αγόρι στο Νοσοκομείο Shifa. Φωτογραφήθηκε πριν από δύο εβδομάδες από τον Δρ. Ali.

19. Ο Mohammed, 3 μηνών, φωτογραφήθηκε στα τέλη Ιουλίου στο Νοσοκομείο του Συλλόγου Φίλων Ασθενών από εκπρόσωπο της UNICEF.

20. Η HudaAbuNajah, 12 ετών, φωτογραφήθηκε αυτή την εβδομάδα στο Νοσοκομείο Nasser από γιατρό του προσωπικού. Δεν είναι γνωστό αν έχει προϋπάρχουσες ασθένειες.

21. Η Maryam, 2 ετών, ζυγίζει 5 κιλά. Φωτογραφήθηκε στις αρχές Ιουνίου στο Νοσοκομείο Nasser από εκπρόσωπο της UNICEF. Δεν είναι γνωστό αν έχει προϋπάρχουσες ασθένειες.

22. Ένα αγοράκι στο Νοσοκομείο Nasser φωτογραφήθηκε στα τέλη Μαΐου από τον Δρ. Groom.

23. Ο AbdelRahman, 1 έτους, στο κέντρο σταθεροποίησης στο Nuseirat. Φωτογραφήθηκε πριν από μία εβδομάδα από εκπρόσωπο του UNRWA. Δεν έχει προϋπάρχουσες παθήσεις.

24. Mohammed στο Νοσοκομείο Rantisi. Φωτογραφήθηκε πριν από μία εβδομάδα από μέλος του προσωπικού του ΟΗΕ. Έχει σύνδρομο Down.

25. Ο AmerIssaal-Masri, 3 μηνών, ζυγίζει 4 κιλά (γεννήθηκε με βάρος 4,6 κιλά). Φωτογραφήθηκε στις αρχές του μήνα στο Νοσοκομείο Nasser.

26. Ο Μουσταφά, πυροβολήθηκε ενώ προσπαθούσε να βρει φαγητό, φωτογραφήθηκε στις αρχές του μήνα στο Νοσοκομείο Nasser από μέλος του προσωπικού του ΟΗΕ.

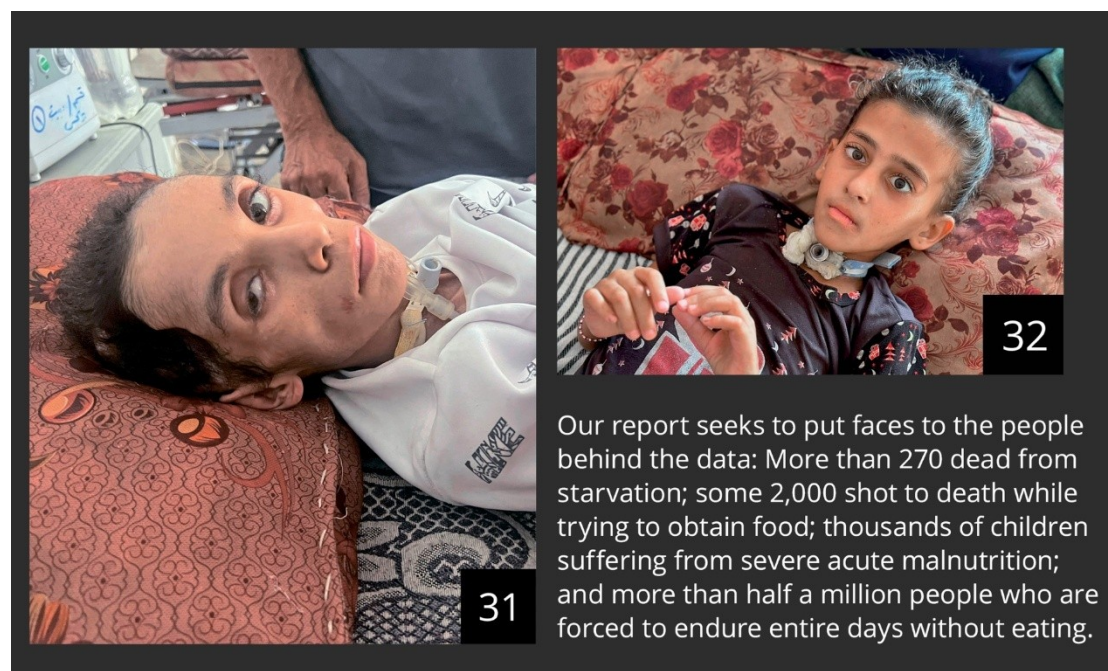
27. Ο Hamed, 14 ετών, ζυγίζει 31 κιλά. Φωτογραφήθηκε πριν από μια εβδομάδα στο Νοσοκομείο Nasser από μέλος του προσωπικού του ΟΗΕ.

28. Ένα κορίτσι στο Νοσοκομείο Shifa. Φωτογραφήθηκε προ δύο εβδομάδων από τον Δρ. Ali.

29. Η Habibaal-Khalani, 6 μηνών, ζυγίζει 3,4 κιλά. Φωτογραφήθηκε στις αρχές του μήνα στο Νοσοκομείο Nasser. Εξετάζεται για πιθανή μεταβολική διαταραχή.

30. Η Shireen, 13 ετών, στο Νοσοκομείο Shifa. Φωτογραφήθηκε πριν από μία εβδομάδα από τον Δρ. Ali.

Our report seeks to put faces to the people behind the data: More than 270 dead from starvation; some 2,000 shot to death while trying to obtain food; thousands of children suffering from severe acute malnutrition; and more than half a million people who are forced to endure entire days without eating.

31. Ένας έφηβος στο Νοσοκομείο Shifa. Φωτογραφήθηκε πριν από δύο εβδομάδες από τον Δρ. Ali.

32. Η Sadinal-Najar, 9 ετών, ζυγίζει 20 κιλά, στο Νοσοκομείο Nasser. Προσβλήθηκε από μολυσματική ασθένεια και πάσχει από μερική παράλυση. Φωτογραφήθηκε στις αρχές του μήνα.

«Παντού Πείνα»: Μια περιήγηση σε κλινικές της Γάζας αποκαλύπτει την κλίμακα της φρίκης

Τις τελευταίες εβδομάδες μιλήσαμε μέσω βίντεο με γιατρούς σε όλη τη Λωρίδα της Γάζας. Μέσω εικονικών περιηγήσεων σε ιατρικές εγκαταστάσεις, προσπαθήσαμε να καταγράψουμε την κατάσταση στην οποία χιλιάδες παιδιά υποφέρουν από σοβαρό οξύ υποσιτισμό. Αυτό που είδαμε ήταν καταστροφικών διαστάσεων.

YardenMichaeli και NirHasson
HAARETZ - 21 Αυγούστου, 2025

Η **Μπαγιάν Σακέρ** είναι ξαπλωμένη σε ένα κρεβάτι. Η μητέρα της την στηρίζει, κρατώντας της το κεφάλι. **Είναι 10 ετών**, πολύ αδύνατη, εύθραυστη και αδύναμη. Το σώμα της είναι άτονο. **Ζυγίζει 17 κιλά**.

«Αυτό είναι το βάρος ενός 4χρονου», λέει ο Δρ. Άχμεντ αλ-Φάρα, διευθυντής του παιδιατρικού τμήματος στο νοσοκομείο Νάσερ στο Χαν Γιουνίς, στη Λωρίδα της Γάζας. «Δεν πάσχει από καμία ασθένεια, μόνο από υποσιτισμό». Πριν από δύο μήνες ζύγιζε 24 κιλά, λέει η μητέρα του κοριτσιού.

Ο Δρ. αλ-Φάρα δείχνει τα προεξέχοντα πλευρά της Μπαγιάν, τα ισχνά της χέρια. Του σφίγγει το χέρι και καταφέρνει να σηκωθεί κατά τη διάρκεια της εξέτασης, αλλά τα μάτια της είναι άψυχα. Της ζητάει να πει κάτι. Πρέπει να προσπαθήσει να πει το όνομά της. Κατά τη διάρκεια της συζήτησής μας, αποκαλύπτεται ότι ο πατέρας της οικογένειας τραυματίστηκε στην αρχή του πολέμου και έχασε το ένα πόδι. Η εξασφάλιση τροφής έγινε αδύνατη.

«Δεν υπάρχει φαγητό», λέει η μητέρα, «και ακόμα κι αν υπάρχει, δεν έχουμε χρήματα να το αγοράσουμε».

Την περασμένη Δευτέρα, πραγματοποιήσαμε μια εικονική συνάντηση με τον γιατρό Al-Farra και τους ασθενείς του μέσω βιντεοκλήσης. Τις τελευταίες εβδομάδες, προσπαθήσαμε να καταγράψουμε πώς μοιάζει η λιμοκτονία στη Γάζα, για να δούμε με τα ίδια μας τα μάτια τη σοβαρότητα της κατάστασης. Το Ισραήλ δεν επιτρέπει την είσοδο δημοσιογράφων στη Λωρίδα, αλλά μέσω βίντεο καταφέραμε να πραγματοποιήσουμε διαδικτυακές περιηγήσεις σε νοσοκομεία και κλινικές σε πραγματικό χρόνο.

Για αυτό το άρθρο, πραγματοποιήσαμε τέσσερις τέτοιες περιηγήσεις, σε διαφορετικά μέρη, και πραγματοποιήσαμε **ξεχωριστές συνομιλίες με άλλους 12 γιατρούς, 10 εκ των οποίων εθελοντές από τις Ηνωμένες Πολιτείες και τη Βρετανία**, οι οποίοι βρίσκονται αυτή τη στιγμή στη Λωρίδα της Γάζας ή βρέθηκαν εκεί πρόσφατα. Αυτό που είδαμε εκεί δεν άφησε κανένα περιθώριο αμφιβολίας για την κλίμακα της φρίκης.

Η ξενάγηση στο **Νοσοκομείο Νάσερ**, στο νότιο τμήμα της Γάζας, διήρκεσε περίπου μία ώρα. Ο Αλ-Φάρα πήγαινε από κρεβάτι σε κρεβάτι, ενώ ένα άλλο μέλος του προσωπικού του νοσοκομείου κρατούσε την κάμερα. Είδαμε παιδιά των οποίων τα σώματα ήταν καταστραμμένα από την πείνα, με κόκαλα να προεξέχουν. Τα μαλλιά τους είχαν κιτρινίσει ή πέσει, τα πρόσωπά τους ήταν ζαρωμένα και η κοιλιά τους πρησμένη. Τα σώματά τους ήταν άτονα. Πολλά είχαν σημάδια στο δέρμα τους. Κάποια φαίνονταν εντελώς απαθή.

Μέσω αυτής και των άλλων βιντεοσκοπημένων περιηγήσεών μας, καθώς και μέσω συνομιλιών με γιατρούς και μέλη ανθρωπιστικών οργανώσεων, καταφέραμε να καταγράψουμε την τρέχουσα κατάσταση – και, όπου ήταν δυνατόν, το ιατρικό ιστορικό – περίπου 50 παιδιών (και μερικών ενηλίκων) που υποφέρουν από σοβαρό οξύ υποσιτισμό.

Όσον αφορά περίπου τους μισούς από αυτούς, ήταν αδύνατο να λάβουμε αξιόπιστες πληροφορίες, λόγω του χάους που επικρατεί στη Λωρίδα. Στην περίπτωση των 27 παιδιών, ωστόσο, οι συνομιλίες μας με γιατρούς, μέλη των οικογενειών τους και προσωπικό που εργάζεται σε διάφορους επίσημους φορείς στη Γάζα αποκάλυψαν μια πιο ξεκάθαρη εικόνα: Δεκαεπτά παιδιά είχαν επιδεινωθεί σε κατάσταση σοβαρού υποσιτισμού χωρίς προϋπάρχοντα προβλήματα υγείας. 10 έπασχαν από προηγούμενες ασθένειες.

Εδώ είναι το κατάλληλο σημείο για να πούμε δύο πράγματα σχετικά με [προϋπάρχουσες παθήσεις](#). **Πρώτον**, διαπιστώσαμε ότι οι ιατρικές παθήσεις που αντιμετωπίσαμε ήταν αποτέλεσμα των [καταστροφικών συνθηκών διαβίωσης στη Λωρίδα της Γάζας](#) κατά τους τελευταίους 22 μήνες ή είχαν επιδεινωθεί έντονα λόγω της πείνας. **Δεύτερον**, οι γιατροί με τους οποίους μιλήσαμε διευκρίνισαν επανειλημμένα ότι ακόμη και σε σχέση με άτομα που είναι ήδη άρρωστα, ο σοβαρός οξύς υποσιτισμός δεν είναι αναπόφευκτος.

Με βάση τις συνομιλίες μας, προέκυψε ένα απλό γεγονός: Όποιος ισχυρίζεται ότι οι εικόνες λιμού στη Λωρίδα της Γάζας είναι αποτέλεσμα οξείων γενετικών ή άλλων ασθενειών και όχι λόγω [σοβαρής έλλειψης τροφίμων](#), λέει ψέματα στον εαυτό του.

Οι περισσότερες από τις φωτογραφίες που συνοδεύουν αυτό το άρθρο τραβήχτηκαν κατόπιν αιτήματός μας, μερικές από αυτές κατά τη διάρκεια των εικονικών περιηγήσεων ή περίπου την ίδια εποχή. Άλλες τραβήχτηκαν από εξουσιοδοτημένες πηγές που συνδέονται με διεθνείς οργανισμούς βοήθειας. Μια περαιτέρω παρτίδα τραβήχτηκε από τους ίδιους τους γιατρούς με τρόπο που διατήρησε ακριβή δεδομένα που σχετίζονται με τον χρόνο και το GPS. Η Haaretz εξέτασε τις πληροφορίες που συνοδεύουν τις εικόνες προκειμένου να τεκμηριώσει την αξιοπιστία τους.

Η ερευνητική μας έκθεση επιδιώκει να αποκαλύψει τα πρόσωπα των ανθρώπων πίσω από τα δεδομένα, μέχρι σήμερα: **περισσότεροι από 270 νεκροί από πείνα· περίπου 2.000 άνθρωποι πυροβολήθηκαν και σκοτώθηκαν ενώ προσπαθούσαν να βρουν τροφή · χιλιάδες παιδιά κάτω των 5 ετών που πάσχουν από σοβαρό οξύ υποσιτισμό· δεκάδες χιλιάδες παιδιά της ίδιας ηλικιακής ομάδας που πάσχουν από οξύ υποσιτισμό· και περισσότεροι από μισό εκατομμύριο άνθρωποι που αναγκάζονται να υπομείνουν ολόκληρες ημέρες χωρίς φαγητό.**

«Η πείνα είναι παντού – είναι ο καθένας», λέει ο Δρ. Τράβις Μελίν, αναισθησιολόγος από τις ΗΠΑ που εργάζεται αυτή τη στιγμή ως εθελοντής στο Νοσοκομείο Νάσερ. «Όταν βάζω κάποιον για ύπνο για χειρουργική επέμβαση, αυτό είναι πολύ εμφανές καθώς είναι γυμνός και κοιμισμένος. Είναι εύκολο να μετρήσεις τα πλευρά από την άλλη άκρη του δωματίου, μπορείς να δεις ένα καθαρό πυελικό οστό, τα περιφερικά αιμοφόρα αγγεία είναι πολύ ορατά, όπως και η μικρή ποσότητα μυών που έχει απομείνει, καθώς δεν υπάρχει πλέον λίπος που να καλύπτει αυτές τις δομές. Ήμουν και εγώ στη Γάζα πριν από ένα χρόνο, και όλοι οι άνθρωποι που γνώρισα τώρα ήταν δραματικά πιο αδύνατοι, σχεδόν αγνώριστοι. Τώρα έχουμε αργήσει πολύ σε αυτή τη διαδικασία».

* * *

Πίσω στο Νάσερ, βλέπουμε την **Άσιλ Χαμάντ**, η οποία, όταν γεννήθηκε πριν από τρεις μήνες, ζύγιζε 3,5 κιλά (7,7 λίβρες). Από τότε έχει πάρει μόνο 400 γραμμάρια. Η Χαμάντ δεν

διαγνώστηκε με κάποια ασθένεια. Από την αφήγηση της μητέρας της, ο λόγος για το χαμηλό βάρος της είναι σαφής: *«Είχα προσπαθήσει να θηλάσω, αλλά λιμοκτονούσα κι εγώ επίσης»*. Ο Δρ. αλ-Φάρα εξηγεί ότι η μητέρα ήθελε να αγοράσει φόρμουλα, αλλά οι τιμές ήταν υπερβολικά υψηλές. Ένας πωλητής απαίτησε τουλάχιστον 100 δολάρια για ένα κουτί.

Ο Δρ. Αλ-Φάρα ζητά από τον εργαζόμενο στο νοσοκομείο που τον συνοδεύει να στρέψει την κάμερα προς τη μικρή Άσιλ. Η αδύνατη σωματική της διάπλαση είναι αναμφισβήτητη. Τα μάτια της φαίνονται μεγάλα σε σχέση με το πρόσωπό της, το δέρμα της είναι κίτρινο και το κεφάλι της είναι καλυμμένο με ατίθασα μαλλιά με φαλακρά σημεία. Ο γιατρός μας δείχνει τα προεξέχοντα πλευρά, τα λεπτά πόδια και την πρησμένη κοιλιά κάτω από τα ρούχα του μωρού. Υποφέρει επίσης από οξεία φλεγμονή του δέρματος: Μεγάλες κόκκινες, σχεδόν αιματηρές, κηλίδες καλύπτουν το σώμα της. Ο Αλ-Φάρα εξηγεί ότι η τελευταία πάθηση οφείλεται σε διάρροια που προκαλείται από υποσιτισμό και έλλειψη πάνες, γεγονός που επιδεινώνει την κατάσταση.

Στο απέναντι κρεβάτι βρίσκεται ένα κοκκινομάλλικο μωρό που ονομάζεται **Amer Issa al-Masri**. Εκτός του ότι ο Amer δεν είναι στην πραγματικότητα κοκκινομάλλης. Όπως έχουμε δεισε πολλές περιπτώσεις, η πείνα άλλαξε το αρχικό χρώμα των μαλλιών του. Γεννήθηκε πριν από πέντε μήνες. Με βάρος 4,6 κιλά - ένα μέγεθος πάνω από το μέσο όρο - τώρα ζυγίζει μόλις 4 κιλά. Ο Amer ξαπλώνει άτσαλα στο κρεβάτι του νοσοκομείου, με τα μάτια ανοιχτά αλλά εντελώς αδιάφορος για ό,τι συμβαίνει γύρω του. Τα άκρα του είναι μικροσκοπικά. Φαίνεται ότι δεν είναι ικανός να τα κουνήσει.

Η μητέρα του λέει στον al-Farra ότι προσπάθησε να τον θηλάσει, αλλά δεν είχε αρκετό γάλα. Όταν το γάλα σε σκόνη έγινε πολύ ακριβό, άρχισε να τον ταΐζει με άμυλο διαλυμένο σε νερό.

ο **Δρ. Μίχαλ Φέλντον**, ανώτερος Ισραηλινός παιδίατρος, λέει *«έχει θερμίδες, αλλά πέρα από αυτό, μηδενική θρεπτική αξία. Δεν έχει τίποτα - ούτε βιταμίνες, ούτε πρωτεΐνες, τίποτα. Είναι αδύνατο να συνέλθει κανείς από πέντε μήνες έλλειψης τροφής σε αυτή την ηλικία. Τα παιδιά που βιώνουν κάτι τέτοιο - ο εγκέφαλός τους είναι τελειωμένος. Ακόμα και όσα επιβιώσουν θα υποφέρουν από σοβαρή καθυστέρηση»*.

Με βάση τις συνομιλίες μας, προέκυψε ένα απλό γεγονός: Όποιος ισχυρίζεται ότι οι εικόνες λιμού στη Λωρίδα είναι αποτέλεσμα οξείων γενετικών ή άλλων ασθενειών και όχι λόγω σοβαρής έλλειψης τροφίμων, λέει ψέματα στον εαυτό του.

Ο Άμερ πάσχει επίσης από οξεία φλεγμονή του δέρματος, και έχει κι αυτός πρησμένη κοιλιά και προεξέχοντα πλευρά. *«Δεν πάσχει από καμία άλλη ασθένεια εκτός από σοβαρό οξύ υποσιτισμό»*, λέει ο Δρ. αλ-Φάρα. Τσιμπάει το δέρμα του μωρού κατά τη διάρκεια της εξέτασης και μετά γυρίζει προς το μέρος μας: *«Είναι μόνο το δέρμα πάνω από τα οστά. Το σώμα χωνεύει τους μύες και το λίπος»*.

Μια άλλη ασθενής στο ίδιο δωμάτιο είναι η 9χρονη **Sadin al-Najar**, επίσης αδυνατισμένη. Τα μάτια της είναι λυπημένα, τα πόδια της παράλυτα, ένας τραχειοστομικός σωλήνας έχει εισαχθεί στην τραχεία της, δημιουργώντας ένα άνοιγμα για την εισαγωγή μιας συσκευής αερισμού, την οποία δεν χρειάζεται ακόμη.

Οι γιατροί πιστεύουν ότι η παράλυση του Sadin προκλήθηκε από έναν ιό που μοιάζει με την πολιομυελίτιδα, η πηγή του οποίου είναι πιθανώς τα λύματα που ρέουν ελεύθερα ανάμεσα στις απέραντες σκηνές των εκτοπισμένων της Γάζας. «Πριν από τον πόλεμο υπήρχε ένα

τέτοιο κρούσμα ετησίως», λέει η Δρ. al-Farra, «αλλά τώρα υπάρχουν 100». Από την πλευρά της, η Δρ. Feldon εξηγεί ότι δεν υπάρχει εμβόλιο για τον εν λόγω ιό και ότι εάν ξεσπάσει επιδημία, πιθανότατα θα εξαπλωθεί εκτός της Λωρίδας.

Η **Σαντίν** υποφέρει από σοβαρό οξύ υποσιτισμό. Ζυγίζει 20 κιλά, περίπου 10 κιλά λιγότερο από όσο θα έπρεπε. Ενώ την εξετάζουμε, βλέπουμε τα οστά της σπονδυλικής της στήλης να προεξέχουν ασυνήθιστα. Το δέρμα της έχει επίσης κηλίδες.

Ο γιατρός Αλ-Φάρα αναφέρει ότι συμβουλευτήκε γιατρούς από το Χάρβαρντ, οι οποίοι του είπαν ότι αν ο ιός εξαπλώνεται ήδη, αυτό δεν οφείλεται μόνο στις συνθήκες υγιεινής, αλλά και στην έλλειψη βιταμινών και σε ένα εξασθενημένο ανοσοποιητικό σύστημα που προκύπτει από μια κατάσταση υποσιτισμού.

Πριν μπει στο επόμενο δωμάτιο, ο Δρ. αλ-Φάρα ζητά από τις μητέρες που είναι εκεί να μας δείξουν φωτογραφίες των παιδιών τους πριν αρχίσουν να χάνουν βάρος. Η **Μπαγιάν** μοιάζει με υγιές παιδί, φορώντας ένα πουκάμισο με την εικόνα ενός ιπτάμενου μονόκερου. Η Άσιλ, με άφθονα μαλλιά, φαίνεται να κοιμάται. Και η Σαντίν είναι ένα όμορφο, υγιές κορίτσι που κρατάει ένα στεφάνι από κόκκινα λουλούδια.

Η κάμερα μετακινείται στο επόμενο δωμάτιο. Ξαπλωμένος σε ένα κρεβάτι, κάτω από έναν μεγάλο πίνακα της Μάγας της Μέλισσας, είναι η **Σαμ Καντίχ**, ένα μικροσκοπικό παιδάκι σε άθλια κατάσταση. Είναι 2 ετών και ζυγίζει μόνο 4,4 κιλά. Η Σαμ γεννήθηκε λίγο πριν ξεσπάσει ο πόλεμος, με φυσιολογικό βάρος. Τώρα η κοιλιά της είναι φουσκωμένη, τα σαν σπίρτα πόδια της είναι στραβά, τα οστά της προεξέχουν, το κρανίο της είναι ορατό κάτω από το δέρμα, τα μάτια της είναι γυαλισμένα και τα δόντια της έχουν πέσει. Έχει το πρόσωπο ενός ηλικιωμένου.

Ο γιατρός Αλ-Φάρα αφηγείται ότι ο πατέρας της Σαμ του είπε ότι δεν είχαν καταφέρει να βρουν κανένα υποκατάστατο γάλακτος για εκείνη. *«Όπως βλέπετε, βρίσκεται σε άθλια κατάσταση. Κλαίει συνέχεια, υποφέρει συνέχεια»*, λέει ο γιατρός.

Σημειώνει ότι η κατάθλιψη και η μελαγχολία είναι σαφή, ιατρικά συμπτώματα υποσιτισμού: *«Αν κοιτάξετε τα μωρά, νιώθετε ότι όλα τους είναι λυπημένα. Κοιτάξτε, κοιτάξτε τα πρόσωπά τους. Είναι πάντα ευερέθιστα, αγχωμένα, πάντα κλαίνε. Όταν κλαίνε, κλαίνε αδύναμα»*.

Η Σαμ πάσχει από μια μεταβολική ασθένεια που επηρεάζει το πεπτικό της σύστημα, αλλά σύμφωνα με τον Δρ. Φέλντον, μια περίπτωση οξείας επιδείνωσης όπως αυτή μαρτυρά σοβαρή έλλειψη τροφής. *«Και στο Ισραήλ υπάρχουν διάφορες ασθένειες, αλλά δεν βλέπουμε ποτέ παιδιά σε αυτή την κατάσταση. Δεν υπάρχει τίποτα που να μοιάζει καν με αυτήν»*.

Η μητέρα της Σαμ μας δείχνει μια φωτογραφία από την εποχή πριν από την λιμοκτονία στη Λωρίδα, στην οποία το μωρό φαίνεται υγιές και χαμογελαστό, με λαμπερά μάτια. Αλλά τώρα αγωνίζεται για τη ζωή της, τονίζει ο γιατρός Αλ-Φάρα. Αν δεν λάβει σύντομα ιατρική περίθαλψη εκτός Γάζας, δεν θα επιβιώσει.

* * *

Επιστρέψαμε για μια ακόμη εικονική ξενάγηση στο **Νοσοκομείο Νάσερ** λίγες μέρες αργότερα, αυτή τη φορά σε ένα θάλαμο εσωτερικής παθολογίας. Οι ξεναγοί μας ήταν ένας εκπρόσωπος των Ηνωμένων Εθνών και ένας τοπικός γιατρός. Κατά τη διάρκεια αυτής της

επίσκεψης, βιντεοσκοπήθηκαν τρεις ασθενείς. Η μία ήταν η Ντούα, μια 25χρονη γυναίκα που ζυγίζει 31 κιλά. Πάσχει από τη νόσο του Crohn, μια πάθηση που έχει επιδεινωθεί σημαντικά επειδή η ειδική τροφή που χρειάζεται δεν είναι διαθέσιμη στη Γάζα. Η Ντούα φοράει πολλά στρώματα ρούχων και είναι τυλιγμένη σε μια κουβέρτα. Λόγω του υπερφορτωμένου αριθμού ασθενών στο θάλαμο, είναι ξαπλωμένη στο πάτωμα.

Ένας άλλος ασθενής στον θάλαμο είναι ο **Χαμέντ**, ένα 14χρονο αγόρι που τώρα ζυγίζει 30 κιλά, αφού έχει χάσει 10 κιλά. Δεν έχει προϋπάρχουσες παθήσεις. Βλέπουμε επίσης τον **Αγιάντ**, ο οποίος είναι 16 ετών. Κατά τη διάρκεια μιας από τις προσπάθειές του να προμηθευτεί τρόφιμα από ένα κέντρο διανομής που λειτουργεί το Ανθρωπιστικό Ίδρυμα της Γάζας, δέχτηκε πυροβολισμούς - ένα συνηθισμένο φαινόμενο γύρω από τις εγκαταστάσεις του GHF. Παλαιότερα θεωρούνταν υγιής, αλλά υποφέρει από υποσιτισμό και τα οστά του προεξέχουν.

Αργότερα, κατά τη διάρκεια της εικονικής μας περιήγησης, γνωρίζουμε τον **Όθμαν**, ο οποίος επίσης πυροβολήθηκε σε ένα κέντρο διανομής βοήθειας και είναι παράλυτος στη δεξιά του πλευρά, ενώ έχει υποστεί και σοβαρό τραύμα στο κεφάλι. Και το σώμα του έχει πληγεί από σοβαρό οξύ υποσιτισμό.

Όταν διαγιγνώσκεται σε ενήλικες και εφήβους, η πείνα πυροδοτεί ένα ιδιαίτερο είδος συναγερμού: **Τα μικρά παιδιά** που εξακολουθούν να αναπτύσσονται είναι μακράν πιο ευαίσθητα στην πείνα, αλλά η εμφάνιση υποσιτισμού στους ενήλικες πιθανότατα μαρτυρά την ένταση της ανθρωπιστικής κρίσης.

Συνολικά, η κρίση στο βόρειο τμήμα της Λωρίδας της Γάζας φαίνεται να είναι σοβαρότερη από ό,τι στις νότιες περιοχές - όπως προκύπτει σαφώς από συνομιλίες με εθελοντές γιατρούς σε διάφορα μέρη, καθώς και από έγγραφα που έφτασαν στην Haaretz από το Νοσοκομείο Shifa στην πόλη της Γάζας.

Είναι εύκολο να μετρήσετε τα πλευρά από την άλλη άκρη του δωματίου, μπορείτε να δείτε ένα καθαρό πυελικό οστό, τα περιφερικά αιμοφόρα αγγεία είναι ορατά όπως και η μικρή ποσότητα μυών που έχει απομείνει, καθώς δεν υπάρχει λίπος που να κρύβει αυτές τις δομές. Δρ. Τράβις Μελίν

Ο **Δρ. Waqas Ali** έφτασε από το Ντάλας του Τέξας για να προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες του και τώρα εργάζεται στη βόρεια Γάζα.

«Είναι πολύ εμφανές όταν τους κοιτάς, φαίνονται αδυνατισμένοι και μπορείς να δεις σχεδόν τις αρθρώσεις τους ως το πιο παχύ μέρος των ποδιών τους», λέει για τους νεαρούς ασθενείς. «Πολύ λεπτοί. Υπάρχει μόνο δέρμα, δεν υπάρχει λίπος. Οι ασθενείς, όταν τους μιλάς, αρχίζουν να ζητούν φαγητό. Πρέπει να υπάρχει εισροή τροφίμων για να καλυφθεί η έλλειψη».

*«Πολλοί από τους ανθρώπους που θεράπευσα ήταν πολύ υποσιτισμένοι», λέει η **Δρ. Noup Σαράφ**, γιατρός επειγόντων περιστατικών, η οποία κατάγεται επίσης από το Ντάλας και εργαζόταν εθελοντικά στη Σίφα, αλλά έκτοτε επέστρεψε στην πατρίδα της. «Δεν χρειάζονται τα εργαστηριακά τεστ για να μου το αποδείξουν, το ένιωθα απλώς αγγίζοντας τους ασθενείς. Πολλά από τα παιδιά που θεράπευα, φαίνονταν τόσο υποσιτισμένα που φαίνονταν πολλά χρόνια νεότερα από ό,τι είναι στην πραγματικότητα. Έτσι, ένα 15χρονο παιδί για μένα θα έμοιαζε σαν να ήταν 10 ή 11 ετών. Αυτό δεν είναι φυσιολογικό».*

Η Sharaf εξηγεί ότι πριν ταξιδέψει στη Λωρίδα, τη συμβούλευσαν να ετοιμάσει φαγητό για τον εαυτό της: «Μου έλεγαν: Μην ετοιμάζεις μόνο μερικές μπάρες πρωτεΐνης, ετοίμασε αρκετό φαγητό για τις δύο εβδομάδες που θα είσαι εκεί, γιατί δεν θα βρεις φαγητό. Ήταν δύσκολο για μένα να το καταλάβω αυτό μέχρι που έφτασα εκεί και συνειδητοποίησα ότι όλα ήταν στην πραγματικότητα 10 φορές χειρότερα από οτιδήποτε θα μπορούσα ποτέ να φανταστώ. Δεν έχω προϋπάρχουσα πάθηση. Είμαι ένα πολύ υγιές άτομο. Έχασα 4,5 κιλά σε διάστημα δύο εβδομάδων. Αυτό είναι πολύ βάρος για να χάσει ένας μέσος άνθρωπος σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Αν ήμουν εκεί για δύο χρόνια, πόσο βάρος θα είχα χάσει; Αυτοί οι άνθρωποι ζουν με αυτές τις παθήσεις εδώ και δύο χρόνια και πολλοί από αυτούς είναι απλώς πολύ αδύναμοι».

Δεκαπέντε λεπτά με το αυτοκίνητο από τη Σίφα βρίσκεται το **Αραβικό Νοσοκομείο Αλ-Αχλί**. Ένας άλλος κάτοικος του Ντάλας, ο **Δρ. Ιρφάν Άλι**, αναισθησιολόγος και ειδικός στη διαχείριση του πόνου που προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες του εκεί, πραγματοποίησε βιντεοκλήση με την Haaretz.

«Χθες κάναμε χειρουργική επέμβαση σε ένα μωρό, μόλις 15 ή 16 μηνών», μας λέει. «Ήταν τραυματισμός από θραύσματα. Δεν έχασε πολύ αίμα από τον τραυματισμό. Το εκπληκτικό είναι ότι αυτό το παιδί, που υποτίθεται ότι είναι ένα υγιές παιδί - η αιμοσφαιρίνη του ήταν μόνο 6,1, και η φυσιολογική αιμοσφαιρίνη τουλάχιστον είναι περίπου 12. Και υπάρχει μόνο ένας λόγος για να έχει αυτό το παιδί αιμοσφαιρίνη 6. Οφείλεται σε ακραίο υποσιτισμό».

Αυτή ήταν η τρίτη θητεία του Άλι ως εθελοντής στη Λωρίδα: «Αυτό που έχω δει στο χειρουργείο είναι ότι αυτά τα πεινασμένα παιδιά δεν έχουν καθόλου αποθέματα», λέει. «Αυτοί οι τύποι αποδυναμώνονται τόσο γρήγορα που δεν μπορείς καν να φανταστείς. Φέρνεις κάποιον στο χειρουργείο και κατά τα άλλα φαίνεται καλά. Και μετά, μόλις ξεκινήσεις, είτε χάνουν τον αριθμό οξυγόνου τους σε πολύ χαμηλό [επίπεδο] είτε η αρτηριακή τους πίεση πέφτει πολύ χαμηλά. Και νομίζω ότι ο λόγος είναι ο σοβαρός οξύς υποσιτισμός».

* * *

Οι γιατροί που αγωνίζονται για τις ζωές των λιμοκτονούντων ασθενών στη Γάζα εργάζονται εν μέσω ενός πλήρως αποδεδειγμένου συστήματος υγείας. Σχεδόν όλα τα νοσοκομεία έχουν υποστεί ζημιές σε επιθέσεις κατά τη διάρκεια του πολέμου και μερικά έχουν πάψει να λειτουργούν. Αντιμετωπίζουν χρόνια έλλειψη φαρμάκων και εξοπλισμού, δεν έχουν αρκετά καύσιμα για να λειτουργήσουν το ηλεκτρικό τους σύστημα και το προσωπικό τους υποφέρει από το τεράστιο φορτίο, το οποίο επιδεινώνεται περαιτέρω από τα μαζικά θύματα - συχνά συμβάντα στη Λωρίδα.

Τα νοσοκομεία αποτελούν την τελευταία γραμμή άμυνας για τα παιδιά (και τους ενήλικες) που υποφέρουν από σοβαρή έλλειψη τροφίμων. Πριν καταλήξουν εκεί, τα παιδιά νοσηλεύονται σε κέντρα σταθεροποίησης της υγείας, ένα δίκτυο δεκάδων εγκαταστάσεων που λειτουργούν από τον ΟΗΕ ή από άλλους διεθνείς οργανισμούς που φροντίζουν ασθενείς σε διάφορα στάδια υποσιτισμού.

Την περασμένη Κυριακή επισκεφθήκαμε ένα κέντρο υγείας που λειτουργεί η UNWRA, η υπηρεσία προσφύγων του ΟΗΕ, στον καταυλισμό προσφύγων Νούσεϊράτ στην κεντρική Γάζα. Κατά τη διάρκεια της εικονικής μας επίσκεψης, μετρήσαμε τουλάχιστον 13 μητέρες με βρέφη στην αίθουσα αναμονής. Η κατάσταση των μωρών ήταν καλύτερη εδώ από αυτή των νοσηλευόμενων ομολόγων τους. Ωστόσο, σε ορισμένα από αυτά ήταν εμφανή σημάδια

υποσιτισμού: ξηρό, με κηλίδες δέρμα, λεπτά άκρα και αραιώση μαλλιών με σημάδια φαλάκρας.

Ο εξοπλισμός και οι συνθήκες στο κέντρο είναι πολύ βασικές. Στην πραγματικότητα, τα παιδιά δεν ζυγίζονται καν εκεί. Μια νοσοκόμα ελέγχει την περιφέρεια των βραχιόνων τους με μεζούρα, μια τεχνική κοινή στις υπανάπτυκτες χώρες. Εάν το αποτέλεσμα είναι μικρότερο από 12 εκατοστά, προφανώς ανεξάρτητα από την ηλικία, το παιδί εισάγεται σε πρόγραμμα σταθεροποίησης που περιλαμβάνει θρεπτική τροφή και ραντεβού παρακολούθησης.

Κατά τη διάρκεια της ξενάγησής μας συναντάμε τη **Λιάν**, ένα κοριτσάκι 7 μηνών. Η περιφέρεια του χεριού της είναι 11,1 εκατοστά. Αυτή είναι η τέταρτη επίσκεψή της στις εγκαταστάσεις της UNWRA και η κατάστασή της δεν βελτιώνεται. Η μητέρα της αφηγείται ότι ο σύζυγός της συνελήφθη από τον ισραηλινό στρατό πριν από έξι μήνες και κρατείται στις φυλακές Όφερ, κοντά στη Ραμάλα στη Δυτική Όχθη.

«Δεν υπάρχει τρόπος να ταΐσουμε όλα τα παιδιά όπως θα έπρεπε. Χθες δεν έφαγα», λέει. «Κάποιοι καλοί άνθρωποι μου έδωσαν ένα μαγειρεμένο γεύμα, αλλά προτίμησα να το δώσω στα παιδιά μου».

Ο **Αμπντέλ Ραχμάν**, το επόμενο βρέφος που θα εξεταστεί, βρίσκεται σε χειρότερη κατάσταση από άλλα βρέφη στο κέντρο υγείας. Είναι εξαιρετικά αδύνατος, η κοιλιά του είναι πρησμένη, τα πλευρά του προεξέχουν και το τρίχωμά του έχει ανάμεικτα σημεία. Ιδιαίτερα ανησυχητικό για τις νοσοκόμες είναι το γεγονός ότι αυτή είναι η δεύτερη φορά που ξεκινά θεραπεία για την αντιμετώπιση του υποσιτισμού. *«Ήταν εδώ πριν από μερικούς μήνες, έλαβε θεραπεία και ανάρρωσε»,* εξηγεί ο θεράπων ιατρός, προσθέτοντας, *«Και μετά η κατάστασή του επιδεινώθηκε ξανά».*

Μια νοσοκόμα δείχνει στην κάμερα το μπουκάλι που έφερε μαζί της η μητέρα του Αμπντέλ. *«Είναι τσάι από θότανα. Μηδέν θερμίδες, μηδέν θρεπτικά συστατικά»,* λέει. Τον ξαπλώνει κάτω και του προσφέρει κάτι που αναφέρεται ως θεραπευτική τροφή - μια λευκή και κόκκινη σακούλα που περιέχει ένα είδος θρεπτικής πάστας που είναι επίσης πλούσια σε θερμίδες, που ονομάζεται Plumry'Nut. Ο μικρός Αμπντέλ επιδεικνύει αποφασιστικότητα που δεν βλέπουμε στους νεαρούς ασθενείς στα νοσοκομεία. Σφίγγει σφιχτά το μικρό σακουλάκι και ρουφάει δυνατά. *«Φαίνεται σαν να παλεύει για τη ζωή του»,* σημειώνουμε. *«Ακριβώς»,* απαντά ο γιατρός.

Συναντάμε επίσης τη **Λιν** και τη **Λιάν**, δίδυμα κορίτσια έξι μηνών, το ένα φορώντας ροζ φόρεμα και το άλλο λευκό. Η μητέρα τους έχει δέσει σακούλες γύρω από τη μέση τους, αντί για πάνες - πιθανώς η αιτία των φλεγμονών του δέρματος από τις οποίες υποφέρουν τα κορίτσια. Οι μετρήσεις των χεριών τους δείχνουν ότι υποφέρουν από υποσιτισμό και η νοσοκόμα τους ετοιμάζει κάποια θεραπευτική τροφή. *«Ευχαριστώ τον Θεό που μου χάρισε δύο κορίτσια, αλλά δεν μπορώ να βρω φαγητό για αυτά»,* λέει η μητέρα τους.

Υπάρχουν περίπου **150 παρόμοια κέντρα υγείας που φροντίζουν υποσιτισμένα παιδιά** σε όλη τη Λωρίδα. Τους τελευταίους μήνες, ο ΟΗΕ έχει προειδοποιήσει επανειλημμένα ότι οι οικογένειες δεν μπορούν να αναζητήσουν φροντίδα για τα παιδιά τους σε αυτές τις εγκαταστάσεις σε τακτική βάση, λόγω των διαταγών εκκένωσης που εκδίδουν οι Ισραηλινές Ένοπλες Δυνάμεις κάθε λίγες ημέρες. Έτσι, σε ορισμένες περιπτώσεις, το ίδιο το κέντρο σταθεροποίησης βρίσκεται σε μια περιοχή την οποία οι κάτοικοι έχουν διαταχθεί να εγκαταλείψουν, και μερικές φορές είναι οι οικογένειες που έχουν αναγκαστεί να φύγουν και

βρίσκονται μακριά από το κέντρο. Μία εντολή εκκένωσης, που εκδόθηκε στις 20 Ιουλίου, οδήγησε στο **κλείσιμο έξι κέντρων για την αντιμετώπιση του υποσιτισμού** μόνο στο Ντέιρ αλ-Μπαλάχ.

Πραγματοποιήσαμε την τελευταία μας εικονική ξενάγηση τη Δευτέρα σε ένα κέντρο υγείας που λειτουργεί ένας διεθνής οργανισμός στη νότια Λωρίδα της Γάζας. Γονείς και παιδιά περίμεναν τη σειρά τους και, αφού έγιναν οι μετρήσεις των χεριών, λάμβαναν μια εβδομαδιαία μερίδα Plumpy'Net.

«Έφτασα πριν από λίγο περισσότερο από ένα μήνα», μας λέει ένας εκπρόσωπος. «Έμεινα έκπληκτος λόγω του βαθμού υποσιτισμού. Οι άνθρωποι ήταν πολύ αδύνατοι. Όλοι όσοι βλέπετε ήταν πολύ-πολύ αδύνατοι. Η έλλειψη τροφίμων επηρέαζε τους πάντες. Από τότε που έφεραν περισσότερα τρόφιμα, υπάρχει μια μικρή βελτίωση. Αλλά οι άνθρωποι είναι ακόμα απελπισμένοι».

Ο Αμπντέλ επιδεικνύει αποφασιστικότητα που δεν βλέπουμε στους ασθενείς στα νοσοκομεία. Πιάνει τον σάκο και τον ρουφάει έντονα. «Φαίνεται σαν να παλεύει για τη ζωή του», σημειώνουμε. «Ακριβώς», απαντά ο γιατρός.

* * *

Θάνατοι από πείνα άρχισαν να καταγράφονται σε καθημερινή βάση στα τέλη Ιουλίου, αλλά τα ενδεικτικά σημάδια της επικείμενης κρίσης ήταν εκεί εκ των προτέρων. Στις αρχές Μαρτίου, η ισραηλινή κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι δεν θα επέτρεπε πλέον την είσοδο τροφίμων στη Λωρίδα της Γάζας. Για περισσότερους από δυόμισι μήνες «[ούτε ένα δημητριακό](#)» δεν εισήλθε, σύμφωνα με τα λόγια του υπουργού Οικονομικών και μέλους του υπουργικού συμβουλίου ασφαλείας, **Μπεζαλέλ Σμότριντς**.

Η Δρ. Βικτόρια Ρόουζ, πλαστική χειρουργός από τη Βρετανία, η οποία εργάστηκε εθελοντικά στη Γάζα το περασμένο καλοκαίρι και επέστρεψε για μια ακόμη θητεία τον Μάιο, βίωσε τα χειρότερα της πολιτικής του Ισραήλ για σκόπιμη λιμοκτονία.

«Τον Μάιο, ο λιμός είχε τεράστια επίδραση στην επούλωση τραυμάτων. Είδαμε έναν τεράστιο αριθμό απλών λοιμώξεων τραυμάτων να επιδεινώνονται με ρυθμούς που δεν μπορούσαμε να ελέγξουμε. Τα παιδιά δεν μπορούσαν να επουλωθούν επειδή δεν έπαιρναν τα απαραίτητα θρεπτικά συστατικά και βιταμίνες που χρειάζονταν. Όλοι οι συνάδελφοί μας έχασαν περίπου 5 με 10 κιλά. Δεν γνώρισα κανέναν που να μην είχε χάσει σημαντικό βάρος από την τελευταία φορά που τα είδα. Τα ίδια τα παιδιά φαίνονται πολύ νεότερα από τα αντίστοιχα παιδιά της Δύσης. Ένα παιδί που θα νόμιζε κανείς ότι ήταν 5 ή 6 ετών - θα ανακάλυπτε ότι δεν ήταν 8 ή 9 ετών», μας λέει η Δρ. Ρόουζ.

Ο Δρ. Τόμο Ποτόκαρ, ένας άλλος πλαστικός χειρουργός από τη Βρετανία, ήταν εθελοντής στη Γάζα για ένα μήνα μέχρι τις αρχές Ιουνίου. Κατά τη διάρκεια αυτού του διαστήματος **έχασε 11 κιλά**.

«Το βλέπεις σε κάθε επίπεδο. Το βλέπεις σωματικά. Το βλέπεις ψυχολογικά. Το βλέπεις στις πληγές που δεν επουλώνονται. Το βλέπεις στην κούραση των ανθρώπων. Τα παρατάνε επειδή είναι απλώς τόσο εξαντλημένοι», λέει.

Η επιχείρηση λιμοκτονίας που ξεκίνησε τον Μάρτιο ήταν η συνέχεια μιας σοβαρής κρίσης που ήταν εμφανής από τότε που ξέσπασε ο πόλεμος το 2023 και καθ' όλη τη διάρκεια του επόμενου έτους, όταν οι Ισραηλινοί πολιτικοί μίλησαν υπέρ της «αποτροπής της ανθρωπιστικής βοήθειας». Κάποιοι ανέφεραν ρητά ότι στερήθηκαν τροφή στους κατοίκους της Γάζας και ότι λιμοκτονούσαν. Πράγματι, δύο μήνες μετά τη σφαγή της Χαμάς στις 7

Οκτωβρίου, ανθρωπιστικές ομάδες προειδοποίησαν για έλλειψη τροφίμων. Οι τιμές στις αγορές άρχισαν να εκτοξεύονται, οι άνθρωποι έτρωγαν ζωοτροφές και οι γεωργικές εκτάσεις στη Λωρίδα καταστράφηκαν.

Τον Ιανουάριο του 2024, το περιοδικό Haaretz αφιέρωσε ένα κύριο άρθρο στο θέμα, με τίτλο « [Δεν θα λιμοκτονήσεις άλλους](#) ». Ένα μήνα αργότερα, η UNICEF, το ταμείο έκτακτης ανάγκης του ΟΗΕ για τα παιδιά, δήλωσε ότι το 90% των παιδιών στη Γάζα κάτω των 5 ετών υπέφεραν από επισιτιστική ανασφάλεια. Πέρασε ένας ακόμη μήνας και το Διεθνές Δικαστήριο διέταξε το Ισραήλ να επιτρέψει τη ροή τροφίμων στη Λωρίδα. Το δικαστήριο εξήγησε ότι, βάσει των δεσμεύσεων του Ισραήλ ως συμβαλλόμενου μέρους που υπέγραψε τη διεθνή σύμβαση για την πρόληψη της γενοκτονίας, και στο πλαίσιο της εξάπλωσης του λιμού και της πείνας, πρέπει να επιτρέψει τη διανομή τροφίμων εν μέσω πλήρους συνεργασίας με τον ΟΗΕ.

Δύο μήνες αργότερα, κατατέθηκε αίτημα στο **Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο** να εκδώσει εντάλματα σύλληψης για τον πρωθυπουργό Μπενιαμίν Νετανιάχου και τον τότε υπουργό Άμυνας, Γιοάβ Γκάλαντ. Η πρώτη κατηγορία που αναφέρθηκε ήταν η χρήση της λιμοκτονίας ως μεθόδου πολέμου.

Καθ' όλη τη διάρκεια του περασμένου έτους, έχουν εκδοθεί επανειλημμένες προειδοποιήσεις από μια σειρά παγκόσμιων οργανισμών και εμπειρογνομόνων. Εν τω μεταξύ, ο ΟΗΕ και οι ανθρωπιστικές οργανώσεις προσπάθησαν να αποτρέψουν τη μαζική λιμοκτονία μέσω ενός αποκεντρωμένου δικτύου περίπου 400 κέντρων διανομής, αρτοποιείων και κοινοτικών κουζινών. Στο αποκορύφωμά του, το δίκτυο διένειμε περισσότερα από ένα εκατομμύριο ζεστά γεύματα την ημέρα, εκτός από την παροχή ξηρών τροφίμων σε οικογένειες. Στα τέλη του 2024, το Ισραήλ άρχισε να λιμοκτονεί τους κατοίκους της βόρειας Λωρίδας της Γάζας, προκειμένου να τους αναγκάσει να μετακινηθούν προς τα νότια. Ήδη από τότε, η λιμοκτονία ήταν αισθητή και σε άλλες περιοχές.

Η **Δρ. Μίμι Σάιντ**, γιατρός επειγόντων περιστατικών από την πολιτεία της Ουάσινγκτον, εργάστηκε εθελοντικά σε ένα νοσοκομείο στην κεντρική Γάζα τον περασμένο Δεκέμβριο. Μια μέρα έφυγε από το Νοσοκομείο Αλ-Άκσα, στο Ντέιρ αλ-Μπαλάχ, και κατέγραψε τα παιδιά που συνάντησε έξω. Η Σάιντ έστειλε στην Haaretz μια συλλογή φωτογραφιών στις οποίες φαίνονται παιδιά κάτω των 7 ετών με σαφή σημάδια υποσιτισμού: φαλάκρα, αλλοιωμένο χρώμα μαλλιών και κηλίδες στο δέρμα τους.

Στις αρχές του 2025, με την εκχειρία σε ισχύ, η ανακούφιση έφτασε στους κατοίκους της Γάζας καθώς εκατοντάδες φορτηγά με τρόφιμα συνέρρεαν καθημερινά και οι αποθήκες γέμιζαν. Αλλά δύο μήνες αργότερα, τέθηκε σε ισχύ η πολιτική της παρατεταμένης λιμοκτονίας.

«Η απόφαση που λάβαμε απόψε για την πλήρη διακοπή της εισόδου ανθρωπιστικής βοήθειας στη Γάζα είναι ένα σημαντικό βήμα. Τώρα πρέπει να ανοίξουμε τις πύλες της κόλασης στον εχθρό», δήλωσε τότε ο [ακροδεξιός υπουργός]Σμότριντς.

Οι πύλες της κόλασης όντως άνοιξαν και το τίμημα πληρώθηκε, και συνεχίζει να πληρώνεται, από τα παιδιά της Γάζας. Ήδη από τον Απρίλιο, το πρόγραμμα τροφίμων του ΟΗΕ ανακοίνωσε ότι το τελευταίο αρτοποιείο στη Γάζα είχε κλείσει επειδή δεν είχε πλέον αλεύρι ή αέριο μαγειρέματος. Το επίσημο Ισραήλ δεν πτοήθηκε.

Δύο εβδομάδες πέρασαν και το ποσοστό των παιδιών κάτω των 5 ετών που υπέφεραν από οξύ υποσιτισμό **διπλασιάστηκε** από 2% σε 4%. Στα τέλη Απριλίου, η διανομή ξηράς τροφής σταμάτησε επίσης, καθώς εξαντλήθηκαν τα αποθέματα στις αποθήκες του ΟΗΕ. Ακόμα και τότε, το Ισραήλ συνέχισε να τηρεί την άκαμπτη στάση του.

Μόλις στις 19 Μαΐου η κυβέρνηση ενέδωσε στις διεθνείς πιέσεις και συμφώνησε να μετριάσει την εκστρατεία λιμοκτονίας. **«Το Ισραήλ θα στείλει μια βασική ποσότητα τροφίμων»**, δήλωσε ο πρωθυπουργός Μπενιαμίν Νετανιάχου, και ο Σμότριντς τόνισε ότι **«αυτό που θα εισέλθει είναι το λιγότερο από τα λιγότερο»**.

Στα τέλη Μαΐου, το Ισραήλ και οι Ηνωμένες Πολιτείες ξεκίνησαν ένα πρόγραμμα σίτισης μέσω ενός νέου οργανισμού που ονομάζεται *Ανθρωπιστικό Ίδρυμα της Γάζας* (GHF), μια κακή ιδέα που αμέσως αποδείχθηκε καταστροφική. Το GHF διένειμε τρόφιμα μόνο σε τέσσερα κέντρα, τρία από αυτά στη νότια Λωρίδα, μακριά από τα κύρια κατοικημένα κέντρα. Δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι συνέρρευσαν μαζικά στα σημεία.

Οι Ισραηλινές Ένοπλες Δυνάμεις άρχισαν να ανοίγουν πυρ συστηματικά ενάντια στα πεινασμένα πλήθη. Σύμφωνα με το Υπουργείο Υγείας της Γάζας, περίπου 2.000 άνθρωποι έχουν πυροβοληθεί θανάσιμα κοντά στα κέντρα ή ενώ προσπαθούσαν να προμηθευτούν τρόφιμα από φορτηγά που σταματούσαν και λεηλατήθηκαν από πλήθη ανθρώπων.

Τα τρόφιμα έφταναν γενικά στα **πιο δυνατά** μέλη του πληθυσμού. Οι άρρωστοι, οι μοναχικοί, οι γυναίκες και τα παιδιά εξαρτώνταν από άνδρες που θα μπορούσαν να τους φέρουν λίγο φαγητό. Μεταξύ εκείνων που δεν ήταν τόσο τυχεροί, η πείνα εκτοξεύτηκε.

Η κατάσταση των παιδιών έχει μόνο επιδεινωθεί. Τον Ιούνιο, το ποσοστό οξέος υποσιτισμού μεταξύ των παιδιών ανερχόταν στο 6%. Η κυβέρνηση Νετανιάχου δεν ανοιγόκλεισε τα μάτια της ούτε τότε ούτε καν όταν το ποσοστό οξέος υποσιτισμού μεταξύ των παιδιών εκτοξεύτηκε σε σχεδόν 9%, σύμφωνα με μια ολοκληρωμένη έρευνα που δημοσιεύθηκε στις 15 Ιουλίου.

Πέντε ημέρες αργότερα, ξεκίνησε η καθημερινή θνησιμότητα από την πείνα στη Γάζα, και μόνο λίγες μέρες αργότερα, μόνο υπό έντονη διεθνή πίεση, το Ισραήλ έδειξε πρώτα σημάδια συναίσθησης, αυξάνοντας σημαντικά την είσοδο φορτηγών βοήθειας στη Λωρίδα και επιτρέποντας ρίψεις από αέρος σε διάφορες τοποθεσίες.

Εν τω μεταξύ, η ανθρωπιστική κατάσταση έχει βελτιωθεί κάπως και οι τιμές των τροφίμων στις αγορές έχουν καταρρεύσει, αλλά οι ενέργειες του Ισραήλ δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση της δεινής κατάστασης στη Γάζα. Πράγματι, το Ισραήλ ήταν αυτό που προκάλεσε την κατάρρευση του προγράμματος ομαλής διανομής βοήθειας που επιβλέπονταν από τον ΟΗΕ και ανθρωπιστικές οργανώσεις, χωρίς να παρουσιάσει ένα αποκεντρωμένο, αποτελεσματικό υποκατάστατο που θα έφτανε στις ασθενέστερες ομάδες του πληθυσμού.

Ο Υπουργός Εξωτερικών **Γκίντεον Σάαρ** και ο Υπουργός Υποθέσεων Διασποράς **Αμιχάι Τσίκλι** εξακολουθούν να προσπαθούν να διαταράξουν το έργο του. Το γραφείο του Συντονιστή Κυβερνητικών Επιχειρήσεων στα Εδάφη εμποδίζει την κίνηση των φορτηγών βοήθειας. Οι Ισραηλινές Αμυντικές Ένοπλες Δυνάμεις συσσωρεύουν διάφορα εμπόδια, τόσο φυσικά όσο και γραφειοκρατικά, με αποτέλεσμα ο ΟΗΕ να μην μπορεί να αναπληρώσει τις αποθήκες του και να ανανεώσει το δίκτυο εφοδιασμού.

Αν το Ισραήλ θέλει να περιορίσει την κρίση λιμού στη Λωρίδα της Γάζας, έχει παρά να εφαρμόσει μια ποικιλία μέτρων: **Μπορεί να λάβει** τα απαραίτητα μέτρα για να ανανεώσει το δίκτυο εφοδιασμού του ΟΗΕ· **να επιτρέψει** τη σταθερή προμήθεια φαρμάκων και ιατρικού εξοπλισμού στη Λωρίδα, αίροντας παράλληλα όλα τα εμπόδια στην εκκένωση σοβαρά ασθενών από τη Γάζα· **να άρει** όλους τους περιορισμούς στην είσοδο τροφίμων μέσω ανθρωπιστικών οργανώσεων, δωρεών από Ισραηλινούς και μέσω τοπικών εμπορών (μια διαδικασία που έχει ξεκινήσει με περιορισμένο τρόπο)· **να επιτρέψει** την αλιεία σε μια μεγάλη περιοχή στα ανοικτά των ακτών της Γάζας· **να επιτρέψει** την πρόσβαση στις υπόλοιπες γεωργικές εκτάσεις (το 98% των χωραφιών στη Λωρίδα έχουν υποστεί ζημιές ή είναι απαγορευμένα για τους κατοίκους)· **να ξεκινήσει** ένα σχέδιο για την άμεση αποκατάσταση της βιομηχανίας πουλερικών (το 99% όλων των κοτετσιών έχουν καταστραφεί)· και ούτω καθεξής.

Εν τω μεταξύ, οι θάνατοι από την πείνα συνεχίζουν να αυξάνονται – καθημερινά.

Αλλα άρθρα της Haaretz:

- [Μια έρευνα των Ισραηλινών Αμυντικών Δυνάμεων απέρριψε τον λιμό στη Γάζα, αλλά οι ειδικοί λένε ότι απλώς τον επιβεβαίωσε.](#)
- [«Καμία πείνα στη Γάζα», λένε ο Νετανιάχου, ο ισραηλινός στρατός και τα μέσα ενημέρωσης – καθώς η πείνα επιδεινώνεται](#)
- [Λιμός εκ προθέσεως: Πώς το Ισραήλ αγνόησε τις προειδοποιήσεις για την πείνα και λιμοκτόνησε τη Γάζα](#)
- [Η σιωνιστική αριστερά δεν στάθηκε ποτέ εμπόδιο στις μεταβιβάσεις](#)
- [Το εμπόργκο της Γερμανίας απειλεί να εμποδίσει το σχέδιο κατάληψης της Γάζας, καθώς αυξάνονται οι εντάσεις εντός των Ισραηλινών Αμυντικών Δυνάμεων](#)
- [Τα αραβικά κράτη τελικά χώρισαν με τη Χαμάς – αλλά το μήνυμά τους πρέπει να φτάσει απευθείας στους Ισραηλινούς](#)

Σχόλια αναγνωστών της Haaretz:

• «Αυτό είναι που το προσωπικό και οι συνεργάτες μας έχουν δει εδώ και μήνες: Οι μητέρες είναι πλέον πολύ υποσιτισμένες για να θηλάσουν τα πεινασμένα μωρά τους. Οι άνθρωποι αναγκάζονται να περπατούν μίλια σε επικίνδυνο έδαφος για να βρουν τροφή, μόνο και μόνο για να πυροβοληθούν. Οι ηλικιωμένοι που δέχονται πυρά είναι πολύ αδύναμοι για να φύγουν», δήλωσε ο Mahmoud Alsaqqa, συντονιστής της Oxfam για την επισιτιστική ασφάλεια και τα μέσα διαβίωσης. Ωστόσο, ο φυγάς διεθνής εγκληματίας πολέμου Νετανιάχου και η συμμορία του θα σας πουν ότι τα τρόφιμα είναι άφθονα στη Γάζα.

• Αυτό που κάνει το Ισραήλ στη Γάζα είναι στην καλύτερη περίπτωση μερικά από τα χειρότερα εγκλήματα πολέμου, εθνοκάθαρση και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας που έχουν διαπραχθεί από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, και στη χειρότερη περίπτωση μια πλήρης γενοκτονία ή τουλάχιστον γενοκτονικές πολιτικές. Είναι **εν μέρει** σύμφωνο με τα εγκλήματα των Ναζί **και εξίσου** κακό με διαφορετικό τρόπο... Πολλοί Ισραηλινοί είναι απόγονοι θυμάτων του Ολοκαυτώματος, γεγονός που καθιστά τις πράξεις τους ακόμη πιο ακατανόητες. Είμαι Αυστριακός και δεν υπάρχει λόγος να συγκρίνουμε τα ισραηλινά εγκλήματα με τα εγκλήματα των Ναζί, αυτά είναι αρκετά άθλια από μόνα τους.

• «Πολλοί Ισραηλινοί είναι απόγονοι θυμάτων του Ολοκαυτώματος, κάτι που καθιστά τις πράξεις τους ακόμη πιο ακατανόητες» (λες εσύ, Ματίας) — αποδεικνύοντας έτσι ότι οι Ισραηλινοί είναι σατανικοί. QED.

Δεν υπάρχει τίποτα το αντισημιτικό στο να περιγραφεί η συμπεριφορά και ο χαρακτήρας αυτών των κλεφτών γης και δολοφόνων τα τελευταία 77 χρόνια ως σατανική. **Δεν αφορά τους Εβραίους στο σύνολό τους, οι οποίοι οι ίδιοι φωνάζουν «όχι στο όνομά μου».** Είναι μια πραγματική, απλή περιγραφή αυτού που όλοι μπορούν να δουν σήμερα, αλλά που συμβαίνει εδώ και 77 χρόνια και σιγοβράζει στα σάπια μυαλά αυτών των Σιωνιστών - των προπατόρων του Ναζισμού - από το 1896. Θα έπρεπε να διαβάσετε το «*Die Judenstaat*» του Χερτσλ ... Όλα είναι εκεί μέσα. Είθε να σαπίσει στην έπαυλη του Άδη.

•«Τα παιδιά που υποβάλλονται σε κάτι τέτοιο – ο εγκέφαλός τους έχει τελειώσει». (Δρ. Μίχαλ Φέλντον, ανώτερος Ισραηλινός παιδίατρος)

«Εργάζομαι πάνω σε αυτό το θέμα για περισσότερες από τέσσερις δεκαετίες και δεν υπάρχει καμία περίπτωση από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο που να έχει σχεδιαστεί, προγραμματιστεί και ελεγχθεί τόσο λεπτομερώς... Και κάθε βήμα της να έχει προβλεφθεί.» (Alexander de Waal, Βρετανός ανθρωπολόγος, ερευνητής λιμών) (Ευχαριστώ Terez)

•**μπορείς κανείς να ευχαριστήσει:**

- το Συμφέρον του Κράτους - Staatsräson
- Τη βρετανική κυβέρνηση που εξισώνει την Pal Action με το ISIS.
- Την AIPAC που λαδώνει τους Marco Rubio, κ.ά.
- Τον Τραμπ που ανταμείβει τους τυράννους για παραβίαση του διεθνούς δικαίου
- Τα πλήθη της MAGA που κοιμούνται στο τιμόνι όταν πρόκειται για το Ισραήλ
- Τον Χάκαμπι και τουςομοίους του που προωθούν την εθνοκάθαρση, με επικάλυψη ζάχαρης
- Πολλούς Χριστιανούς που κρύβονται πίσω από το φύλλο συκής της Χαμάς για να βομβαρδίζουν μουσουλμάνους
- Τους Άραβες και την αντιπολίτευση του Ισραήλ που εξακολουθούν να είναι απρόθυμοι να κάνουν **γενική απεργία**
- Εμένα, που σπαταλάω τον χρόνο μου με σχόλια αντί να διαδηλώνω με αυτές τις φωτογραφίες σε έναν πολυσύχναστο δρόμο.

•Η πραγματική κυβέρνηση του Ισραήλ αντιφάσκει με τον Ιουδαϊσμό και τη χαλάχα: Θυμηθείτε τα λόγια του **Ραβίνου Χίλελ**«*ό,τι μισείς να σου κάνουν, μην το κάνεις στον πλησίον σου. Αυτός είναι ολόκληρος ο νόμος· τα υπόλοιπα είναι σχόλια*».

•Το να λιμοκτονούν και να βασανίζουν παιδιά μέχρι θανάτου είναι η μητέρα όλων των δεινών. Ο Νετανιάχου και η συμμορία του έχουν δείξει το αληθινό πρόσωπο του σιωνισμού, ο οποίος δοξάζει τη δολοφονία, τα βασανιστήρια και την καταστροφή. Το Ισραήλ δεν έχει φέρει τίποτα στη Μέση Ανατολή εκτός από τον πόλεμο, το μίσος, τον ρατσισμό και την πείνα των παιδιών.

•Προειδοποίηση: Διάβασα σε μια φιλοϊσραηλινή ιστοσελίδα στο εξωτερικό ότι οι χρήστες «εξηγούν» τον θάνατο ενός πεινασμένου παιδιού στη Γάζα με *προϋπάρχουσες ιατρικές παθήσεις*. Η άμεση αιτία θανάτου μπορεί πράγματι να ήταν μια *προϋπάρχουσα ιατρική πάθηση*, αλλά αυτό δεν είναι όλη η ιστορία. Είναι πολύ πιθανό το παιδί να είχε επιβιώσει αν είχε τακτική πρόσβαση σε κανονική υγειονομική περίθαλψη, φάρμακα και τρόφιμα. Πόσο ανειλικρινές (στην πραγματικότητα, πόσο γκροτέσκο) να αγνοούμε όλες τις φρικτές συνθήκες που συμβαίνουν γύρω από τα προϋπάρχοντα ιατρικά προβλήματα των παιδιών στη Γάζα και που κάνουν τα πράγματα χειρότερα - ή θανατηφόρα.

•Αυτή η κατάσταση είναι πέρα για πέρα απίστευτη. Είναι ένα Ισραήλ που δεν αναγνωρίζω πλέον. Είναι ο θρίαμβος του γάμου μεταξύ *μεσσιανισμού* και *υπερεθνικισμού*, κάτι που είναι αντίθετο με τον Σιωνισμό.

•Κάνεις λάθος: αυτό που βλέπουμε είναι η ίδια η ουσία του σιωνισμού. Θα έπρεπε να διαβάσεις περισσότερα. Από τον Χερτσλ μέχρι τον Βάιτμαν, τον Γιαμποτίνσκι και τον Μπεν Γκουριόν. Οι «Άραβες» ήταν πάντα ένα εμπόδιο που έπρεπε να ξεπεραστεί.

•Προσπάθησε να μην σκέφτεσαι έτσι. Σίγουρα υπάρχουν Εβραίοι, και στο Ισραήλ, που απεχθάνονται ό,τι συμβαίνει στη Γάζα, τόσο για τους κατοίκους της Γάζας όσο και για τους ομήρους. Αλλά δεν μπορούν απαραίτητα να φύγουν, κάτι που σε καμία περίπτωση δεν θα άλλαζε τίποτα. Έχω δει σύντομα πλάνα από πινακίδες διαμαρτυρίας σε διαδηλώσεις κ.λπ. Κανείς δεν πρέπει να κρίνεται από εξωτερικούς παράγοντες. Δεν έχουν κανέναν έλεγχο.

•Ο **καθηγητής Άλεξ ντε Βάαλ**, ένας από τους κορυφαίους ειδικούς στον κόσμο για τον λιμό: «Εργάζομαι πάνω σε αυτό το θέμα για περισσότερες από τέσσερις δεκαετίες και δεν υπάρχει ΚΑΜΙΑ περίπτωση λιμού από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο που να ήταν τόσο ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟΣ και ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ... Κάθε βήμα του ήταν προβλεπόμενο».

Ο **Δρ. Φάντι Αλμποράι**, γιατρός στη Γάζα: «Ένα άτομο που βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο λιμοκτονίας δεν μπορεί να σωθεί μόνο με τροφή και νερό. Χωρίς εξειδικευμένη ιατρική φροντίδα, ο θάνατος παραμονεύει κοντά, ακόμα κι αν προσφερθούν ξαφνικά πλούσια γεύματα. Είναι ένα σώμα του οποίου τα συστήματα έχουν καταρρεύσει, του οποίου οι μύες έχουν αποσυντεθεί, του οποίου τα όργανα έχουν συρρικνωθεί και το οποίο δεν είναι τίποτα περισσότερο από έναν κινούμενο σκελετό. Δεκάδες χιλιάδες από τους καταδικασμένους συνανθρώπους μας μπορεί να έχουν ήδη εισέλθει σε αυτό το τελικό στάδιο λιμοκτονίας...Πιθανότατα θα φύγουν από αυτόν τον σκληρό κόσμο πολύ σύντομα. Και ναι, πριν το ξεχάσω, οι περισσότεροι από αυτούς είναι παιδιά». Αυτό ήταν πριν από ένα μήνα.

•Έστειλα email στον Αμερικανό **γερουσιαστή AdamSchiff** σχετικά με αυτή την τραγική απανθρωπιά και ουσιαστικά απάντησε ότι υποστηρίζει το Ισραήλ, και ότι αυτό είναι αηδιαστικό και ντροπιαστικό.«Ευχαριστώ τον Yarden Michaeli, τον Nir Hasson και όλους στην Haaretz και στη Γάζα που βοήθησαν να έρθει αυτό στο φως. Η Haaretz είναι πραγματικά μια από τις μεγαλύτερες εφημερίδες όλων των εποχών.»

• **Δεν πιστεύω ότι το Ισραήλ θα μπορούσε να συνεχίσει χωρίς τα δισεκατομμύρια των ΗΠΑ**

•Οι Εβραίοι της διασποράς απλώς εξηγούν ότι υπάρχουν γενοκτονίες που μπορούν να δικαιολογηθούν επειδή κάποιοι είναι όμηροι της Χαμάς.Λοιπόν, ας μας πουν οι Εβραίοι της διασποράς: **Εάν την επόμενη φορά που θα συμβεί αυτό, αλλά οι Ισραηλινοί είναι μέσα και λιμοκτονούν** και κρατούν μερικούς ομήρους, **και οι Άραβες είναι έξω και εμποδίζουν το φαγητό** λόγω των ομήρων και της τρομοκρατίας, θα πουν ότι όλα είναι εντάξει; Γιατί αυτό ακριβώς υπονοεί η θέση σας. Είστε εντάξει;

•Όπως επεσήμανε αυτή την εβδομάδα ο Νίκολας Κρίστοφ, το επιχείρημα ότι «τα θάσανα θα τελείωναν μόνο αν ο εχθρός παραδινόταν» είναι ένα επιχείρημα που θα μπορούσε κανείς να προβάλει σε κάθε πόλεμο. Είναι μια άνευ νοήματος κοινοτοπία... Επίσης, όπως σε κάθε άλλο πόλεμο, η αντιπολίτευση έχει την μόχλευση που μπορεί να χρησιμοποιήσει για να επιτύχει τα αποτελέσματά της. Εδώ, η Χαμάς θα ήταν ανόητη να απελευθερώσει απλώς τους ομήρους χωρίς να λάβει τίποτα σε αντάλλαγμα. Το Ισραήλ έσπασε την προηγούμενη κατάπαυση του πυρός μία φορά. Προφανώς θα επέστρεφε ευχαρίστως στον στόχο της καταστροφής της Γάζας ακόμη και μετά την απελευθέρωση των ομήρων.

• Η μητέρα μου παραλίγο να πεθάνει της πείνας στο κρατητήριο KZ Stutthof. Θυμόταν έναν Ναζί φρουρό, ο οποίος έδινε κρυφά φαγητό στους κρατούμενους. Έχει το σημερινό Ισραήλ τόσο δίκαιους ανθρώπους; Θυμηθείτε τον Ραβίνο Hillels: «ό,τι μισείς να σου κάνουν, μην το κάνεις στον πλησίον σου. Αυτός είναι ολόκληρος ο νόμος· τα υπόλοιπα είναι σχόλια».

• Καλή παρατήρηση. Ίσως μια μέρα μάθουμε από τους Παλαιστίνιους κρατούμενους αν κάποιος από αυτούς αντιμετωπίστηκε με καλοσύνη από τους φρουρούς του.

• Όταν κάποιος μιλάει με Σιωνιστές για τον αποικισμό της Παλαιστίνης, απαντούν με τη συνηθισμένη Χασμπάρα: «Υπάρχουν 55 μουσουλμανικές χώρες», υπονοώντας ότι αυτό είναι το ΜΟΝΟ εβραϊκό κράτος, οπότε ας είναι έτσι. Αλλά ας το ξεκαθαρίσουμε: αυτό το ΜΟΝΟ εβραϊκό κράτος διαπράττει τα πιο φρικτά εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας; **Δόξα τω Θεώ που δεν υπάρχουν 55 εβραϊκά κράτη τότε.** Και κρίνοντας από την πορεία των πραγμάτων, ούτε αυτό θα διαρκέσει πολύ. Έρχεται η μέρα του, και όταν πέσει, θα πέσει δυνατά. Αυτό το κράτος είναι αξιοκαταφρόνητο.

• «**Η απανθρωπιά του ανθρώπου προς τον άλλο, δεν διαπράττεται μόνο από τις πράξεις εκείνων που είναι κακοί. Διαπράττεται επίσης από την αδράνεια εκείνων που είναι καλοί.**» Μάρτιν Λούθερ Κινγκ Τζούνιορ

• Είναι σχεδόν αδύνατο να φανταστεί κανείς ότι μόλις 80 χρόνια μετά τη δολοφονία 6 εκατομμυρίων Εβραίων από τους Ναζί, το Ισραήλ, το κράτος που δημιουργήθηκε μετά από αυτή την θηριωδία, θα βασάνιζε σκόπιμα εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους χρησιμοποιώντας παρόμοιες τεχνικές. Μέχρι τώρα είμαι ένας βαθιά αφοσιωμένος Σιωνιστής. Για 2.000 χρόνια περιμέναμε, προσευχόμασταν και αγωνιζόμασταν να ιδρύσουμε τη δική μας πατρίδα στο Eretz Yisrael. Χρειάστηκαν λιγότερο από 90 χρόνια για να διαφθαρούμε τόσο βαθιά που η ρητή πολιτική της κυβέρνησης του Ισραήλ να είναι η γενοκτονία των άλλων. Αν αυτή είναι η επιθυμία του «θεού» του Ισραήλ, δεν θέλω να έχω καμία σχέση με αυτές τις διδασκαλίες.

• Γράφετε: «Για 2.000 χρόνια περιμέναμε, προσευχόμασταν και αγωνιζόμασταν να ιδρύσουμε τη δική μας πατρίδα στο Eretz Yisrael. Χρειάστηκαν λιγότερο από 90 χρόνια για να διαφθαρούμε τόσο βαθιά που η ρητή πολιτική της κυβέρνησης του Ισραήλ να είναι η γενοκτονία των άλλων».

Θα απαντούσα ότι η «Eretz Yisrael» εκπληρώνει την ίδια μυθική και σωτηριακή λειτουργία με τους διάφορους Παράδεισους άλλων θρησκειών, **με την τραγική διαφορά** ότι ο ιουδαϊκός τόπος απόλυτης συγκέντρωσης, ολοκλήρωσης και θεϊκής εύνοιας, η Eretz Yisrael, βρίσκεται σε ένα γεωγραφικό σημείο του πλανήτη Γη που ήδη κατοικείται από μη Εβραίους. Δεν μπορείς να αποικίσεις τον Παράδεισο, αλλά μπορείς να αποικίσεις την Παλαιστίνη. Το «Eretz Yisrael» έγινε η στρατηγική μάρκετινγκ ενός αρχικά κοσμικού εποικιστικού-αποικιακού έργου που ήταν ήδη γενοκτονικό εξ αρχής.

• **Αυτές οι φωτογραφίες είναι όντως από τη Γάζα; Μου μοιάζουν ότι είναι από το Άουσβιτς.**

• Δεν χάνεις την ανθρωπιά σου αν δεν την είχες ποτέ, αυτή η γενοκτονία συνεχίζεται εδώ και 77 χρόνια. Απλώς τώρα είναι πιο ανοιχτά.

• Μπορώ να φανταστώ πόσο δύσκολο πρέπει να ήταν να οργανωθεί αυτή η έρευνα. Ευχαριστίες στους Yarden Michaeli, Nir Hasson και όλους στην Haaretz και στη Γάζα

που βοήθησαν να έρθει αυτό στο φως. Η Haaretz είναι πραγματικά μια από τις μεγαλύτερες εφημερίδες όλων των εποχών.

Our report seeks to put faces to the people behind the data: More than 270 dead from starvation; some 2,000 shot to death while trying to obtain food; thousands of children suffering from severe acute malnutrition; and more than half a million people who are forced to endure entire days without eating.

